

HISTÒRIA D'UNA GAVINA (i del gat que li va ensenyar a volar)

Enzo D'Alò

Drac Màgic

Sant Pere Mitjà, 66

08003 Barcelona

Tel.: 93 216 00 04

Fax: 93 215 35 19

E-mail: drac@dracmagic.com

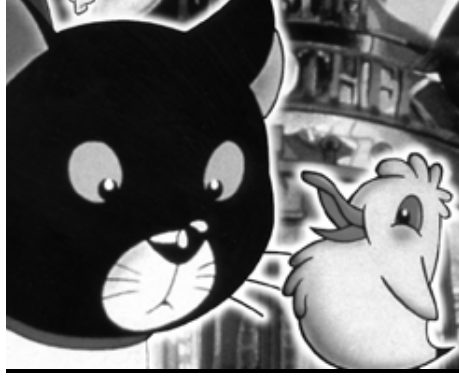
www.dracmagic.com

Amb el suport de:

Ajuntament de Barcelona

**Institut de
cultura.**

Història d'una gavina (i del gat que li va ensenyar a volar)

GUIA DIDÀCTICA - CICLE INICIAL

Sinopsi

Abans de morir a causa d'una taca de petroli, una gavina confia a un gat la cura del seu filllet. El gat li promet tres coses: no es menjarà l'ou, el cuidarà fins que s'obri i ensenyarà a volar el pollet.

Els valors de la pel·lícula

Basada en la novel·la de l'escriptor xinès Luís Sepúlveda i dirigida per Enzo D'Alò, la pel·lícula ens ofereix la possibilitat d'apropar els infants al concepte d'adaptació cinematogràfica i a la relació entre cinema i literatura. A més, permet abordar temes oportuns per plantejar a l'aula: el respecte al medi ambient, el valor de la diferència i la descoberta de la cooperació i l'amistat com a força per lluitar contra la intolerància i les injustícies.

Enzo D'Alò, director també de dues pel·lícules remarcables, *La fletxa blava* i *Momo*, adaptacions de dos relats de Giani Rodari i Michael Ende, respectivament, ens ofereix amb *Història d'una gavina (i el gat que li va ensenyar a volar)* una nova oportunitat per valorar la qualitat del seu cinema d'animació.

Títol original: *La gabbianella e il gatto*

Direcció: Enzo D'Alò

Guió: Enzo D'Alò i Umberto Marino, basat en un conte de Luis Sepúlveda

Producció: La Llanterna Màgica, Itàlia, 1999

Música: David Rhodes

Versió: doblada al català

Durada: 75 minuts

Respecte a la diferència i a la natura

Història d'una gavina (i del gat que li va ensenyar a volar) és una pel·lícula dirigida per Enzo D'Alò (👉1), basada en el conte de l'escriptor xinès Luis Sepúlveda (👉2). El conte va néixer quan Luis Sepúlveda va prometre als seus fills escriure una història sobre la contaminació de l'entorn per part dels éssers humans, lesionant d'aquesta manera la natura i nosaltres mateixos. A partir de la història d'uns gats de port i d'una gavina, es fa una reflexió del que suposen les agressions continuades envers la naturalesa. La incomprensió dels animals cap aquests fets i la pròpia història de la gavina, òrfena a causa d'una taca de petroli, farà que els infants sentin la història com a pròpia i els aproximarà a entendre les conseqüències de les agressions a la natura.

Luis Sepúlveda, un escriptor compromès amb la lluita contra les dictadures, i en particular contra la d'Augusto Pinochet, diu que aquesta història és sobre la tolerància i el respecte dels altres.

Per Umberto Marino, que amb Enzo D'Alò ha elaborat el guió, la pel·lícula manté algunes diferències amb el llibre: "Hem inventat algunes coses per les exigències dramàtiques, com per exemple desenvolupar el paper dels dolents, les rates, que representen el pensament de certes dictadures, perquè volíem comunicar als nens i nenes alguna cosa més". D'aquesta manera els personatges estan més tipificats que en el relat original, la qual cosa ajuda a identificar-los amb aquells valors que es representen.

Segons opinions de l'escriptor, que ha intervingut directament amb aquesta adaptació, "El més essencial del llibre ha estat respectat, només s'han hagut de modificar els *flash-back* (👉3) de la pel·lícula, nombrosos en el conte, per mantenir el fil narratiu". El motiu és construir una narració més lineal, que és una estructura molt senzilla de comprendre pels nens i nenes.

La tècnica emprada a la pel·lícula és l'animació (👉4), amb un dibuix que opta per les línies depurades, de traç clar i colors plans, més proper a les il·lustracions dels contes per a infants que a les habituals pel·lícules d'animació infantils. També s'ha volgut destinar la pel·lícula directament al públic infantil, allunyant-se de la dinàmica de les productores d'animació que mostren una tendència a arribar al públic adult.

L'excel·lent banda musical, composta pel guitarrista David Rhodes, col·laborador habitual de Peter Gabriel, arrodoneix aquest film ple de situacions on es posen en pràctica actituds positives envers la convivència i la solidaritat.

(👉1) Director italià de pel·lícules infantils, com per exemple *La fletxa blava* (1996), una adaptació d'un relat homònim de Giani Rodari, escrit l'any 1954.

(👉2) Luis Sepúlveda va néixer a Xile l'any 1949. Persona compromesa amb la lluita contra la dictadura i els desastres provocats a la natura per l'ésser humà, ha escrit nombrosos relats i novel·les on les històries serveixen de denúncia d'aquests fets. *Historia de una gaviota y del gato que le enseñó a volar*, narració en què s'ha inspirat la pel·lícula, és l'única escrita especialment per a nens i nenes.

(👉3) El *flash-back* és un salt temporal enrere en l'acció. Recurs utilitzat en el tractament del temps cinematogràfic i que resol l'evocació d'un passat.

(👉4) Els films d'animació són tots aquells que han estat creats mitjançant la filmació de dibuixos o bé d'objectes inanimats. En aquesta modalitat cinematogràfica, la càmera filma imatge a imatge, com si es tractés de fotografies. El moviment es crea per mitjà de la projecció. Amb aquesta tècnica fins i tot es poden projectar pel·lícules que ni tan sols han estat filmades, com és el cas dels films fets ratllant o pintant sobre l'emulsió de la pel·lícula

A part dels dibuixos utilitzats en algunes joguines òptiques, els primers dibuixos animats apareguren cap al voltant de 1908, de la mà del francès Emile Cohl i dels americans James Stuart Blackton

i Winsor Mckay. La tècnica d'aquests pioners era complexa i pesada, ja que calia redibuixar completament els personatges i els escenaris per a cada imatge filmada. Amb la utilització dels acetats, cap al 1915, el procés de filmació es simplificà ostensiblement, ja que es podien dibuixar els personatges i els fons per separat. Aquesta és la tècnica que emprà Pat Sullivan amb el famós *El gat Fèlix* (*Felix the cat*, 1917), i que, ben aviat, fou acollida per un antic dissenyador publicitari, Walt Disney.

L'aparició de Mickey (el primer de la sèrie, *Mickey aviador*, data de 1928), marca el debut de l'era Disney. *Blancaneus i els set nans* (1937) fou el primer llargmetratge de dibuixos animats d'aquesta factoria. Simultàniament, apareguren altres tendències com les de Paul Grimault, un artesà de l'animació a França, o de la realitzadora alemanya Lotte Reiniger (1899-1981), autora del primer llargmetratge d'animació de la història, que fou estrenat el 1926. Es tracta de *Les aventures del príncep Achmed* (*Die abenteuer des prinzen Achmed*), un film realitzat amb la tècnica del paper retallat. El cinema d'animació a Europa, es defineix per la varietat de formes i solucions, des del cineasta rus Wladyslaw Starewicz fins als especialistes de l'est d'Europa, els hongaresos George Pal i John Halas o el txec Jiri Trnka, entre d'altres. A Espanya, la primera aportació al cinema d'animació es produí l'any 1905 amb la pel·lícula *El hotel eléctrico*, de Segundo de Chomón, que amb la tècnica del pas de manovella, és a dir, la presa imatge a imatge, s'aconseguia la creació de moviment aparent dels objectes inanimats. El primer llargmetratge de dibuixos animats realitzat a l'estat espanyol fou *Garbancito de la Mancha* (1943-1945), d'Arturo Moreno. L'arribada massiva del dibuix animat a les pantalles de televisió cap als anys 70, gràcies a la utilització de l'ordinador, que permetia més rapidesa en la realització, provocà una estandardització dels productes, i el Japó es convertí en el gran proveïdor d'aquest estil simplificat i mancat de matisos. L'actualitat del cinema d'animació segueix manifestant-se periòdicament amb grans èxits de públic i amb una dinàmica de constants avenços.

Proposta d'activitats

- Recomanem fer una lectura a classe i en veu alta del llibre de Luis Sepúlveda *Història de una gavina y del gato que le enseñó a volar*. Ed. Tusquets, Barcelona, 1999.

Entorn del concepte de la diferència

Explicació del gat Zorbàs a la gavina Afortunada:

“És molt fàcil acceptar i estimar els que són igual que nosaltres, però fer-ho amb algú diferent és molt difícil i tu ens has ajudat a aconseguir-ho. Eres una gavina i has de seguir el teu destí de gavina. Has de volar. Quan ho aconseguixis t'asseguro que seràs feliç, i aleshores els teus sentiments cap a nosaltres i els nostres cap a tu seran més intensos i bells, perquè serà l'estimació entre éssers totalment diferents”.

- Parlar sobre la diferència. Qui és diferent a nosaltres? Per què diem que són diferents? Hi ha més aspectes que els fan diferents o hi ha més semblances? La diferència és motiu suficient per rebutjar algú? Les persones diferents ens poden enriquir?

- Quines diferències hi ha entre els gats i les gavines. Aquestes diferències fan que no s'estimin?
- Quines diferències hi ha entre les diferents races o grups ètnics? Són moltes? Aquestes diferències són tan importants com per impedir relacions d'amistat o d'amor?
- Pel que fa a altres cultures, quines en coneixem de diferents a la nostra?
- Establir paral·lelismes entre la història de la pel·lícula i les nostres vivències a l'aula o el barri.

Entorn a l'ecologia

- Proposar de fer un recull de notícies de diaris que parlin de desastres provocats a la natura.
- Fer un mural amb fotografies d'elements que contaminin la natura: fàbriques, cotxes, etc.
- Els incendis forestals són un dels grans agents destructors dels boscos. Proposar que els i les alumnes diguin com es poden evitar.

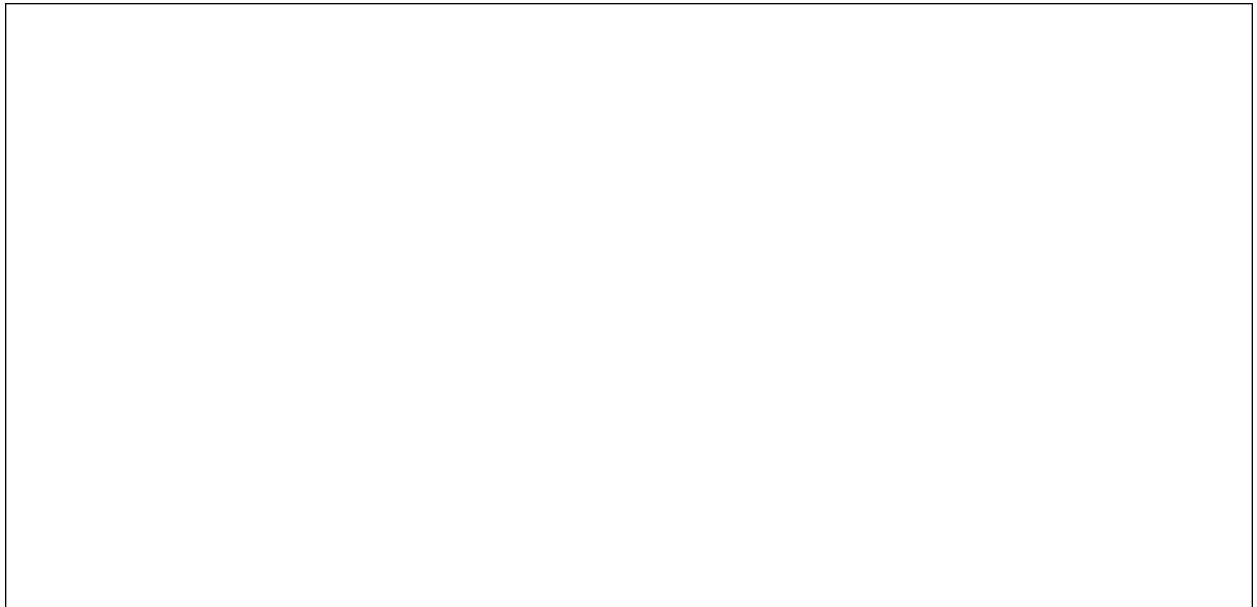

Història d'una gavina (i del gat que li va ensenyar a volar)

Enzo D'Alò

FITXA DE TREBALL - CICLE INICIAL

- La nena de la pel·lícula fa molts dibuixos. Fes el mateix que ella i dibuixa el personatge que t'hagi agradat més.

- Per què mor la mare de la gavina?

.....

.....

- Quins tres desitjos li demana la gavina al gat Zorbàs abans de morir?

.....

.....

.....

- El petroli contamina? Per a què serveix?

.....

.....

.....

- A més del petroli, quines altres coses fan malbé el nostre planeta?

.....

.....

.....

- Per embrutar menys la natura una cosa que podem fer és reciclar. Aquí tens una sèrie de símbols que es posen als contenidors del carrer. Què hem de llençar a cadascun d'ells? De quin color són?

.....

.....

.....

- Els ocells ponen ous. Però saps quins d'aquests animals també ponen ous. Marca'ls amb una creu.

- les serps
- els gossos
- les tortugues
- els dofins

- La petita gavina té problemes perquè els gats no saben què menja. Tu ho saps?

.....

.....

.....

- Per què a la gavina li posen el nom d'Afortunada? Tu quin nom li hauries posat? Per què?

.....

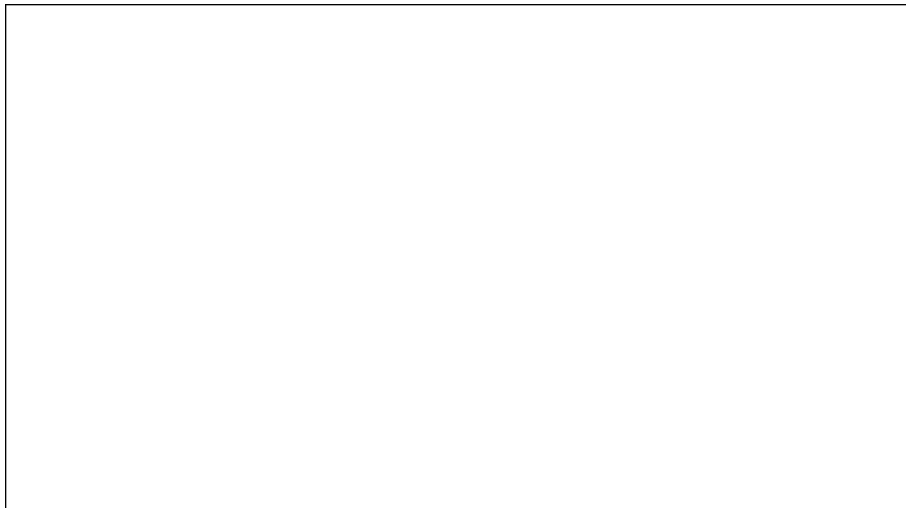
.....

.....

- Resol aquesta endevinalla: és una animal que té el cos recobert de pèl. Té quatre potes, una cua molt llarga i unes orelles punxegudes. És un gran caçador de ratolins i li agrada menjar peix.

És un

Dibuixa'l

- Quin so fan els gats?

miolen

borden

canten

- Els amics d'en Zorbàs tenen noms molt curiosos. Enllaça amb una fletxa el nom de cada gat i l'explicació d'aquest nom:

Setciències

sempre dóna ordres

Secretari

sap moltes coses

Coronel

viu en un vaixell de pesca

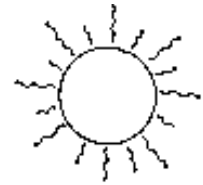
Rosa dels vents

sempre fa els encàrrecs

- Els pescadors quan veuen gavines saben que la costa és a prop. Quina d'aquestes coses serveix també per orientar el vaixells:

- un far
- una brúixola
- els estels
- els núvols
- el sol

- Col·loca i dibuixa el que indica aquesta frase: “Hi ha un gat; a la seva dreta hi ha un test amb flors; a sota seu, un ou; a sobre, el sol, i a la seva esquerra, una gavina”.

- Al final, com aprèn a volar la gavina?

.....

.....